

Příloha k protokolu o SZZ č.: .....

Diplomant: Zdeňka Tomášková

Vysoká škola: PF JU

Aprobace: Učitelství pro 1. stupeň ZŠ

Katedra: pedagogiky a psychologie

Vedoucí diplomové práce:

Datum odevzdání posudku: 7. 5. 2012

PhDr. Miluše Vítečková, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název: Integrace dětí ze zahraničí v českém školském systému

Vzhledem k nárůstu počtu dětí ze zahraničí integrovaných do českých škol, považují zvolené téma „*Integrace dětí ze zahraničí v českém školském systému*“ za velmi aktuální. Diplomová práce je členěna standardním způsobem na část teoretickou a praktickou, přičemž teoretické části je věnováno 30 stran, praktické 38 stran. Za velmi vhodné považují, že diplomantka již v Abstraktu zmiňuje, že se v teoretické části věnuje zmapování pouze těch zemí, ze kterých pocházejí respondenti výzkumného šetření. Již v obsahu se objevují formální nepřesnosti v podobě chybějících podkapitol.

Teoretická část se odvíjí od tématu diplomové práce a zaměření výzkumného šetření. Kapitoly jsou věnovány integraci, problematice cizinců, primárnímu vzdělávání ve světě, legislativě, klimatu třídy, systému školství v České republice, struktuře vzdělávacího procesu v cizině. Právě v poslední zmíněné kapitole by bylo vhodné použít konkrétnější název, neboť tento je nepřesný, a to vzhledem k tomu, co diplomantka uvedla v Abstraktu. Vhodnější název kapitoly by byl např. *Systém školství ve vybraných zemích*. V prvním odstavci by pak bylo upozorněno, že jde pouze o země, ze kterých pocházejí respondenti. Ostatním systémům se studentka stručněji věnuje v kapitole *Primární vzdělávání ve světě*. S tím souvisí i další má připomínka k řazení kapitol, kdy by bylo logičtější přiřadit kapitolu 3 *Primární vzdělávání ve světě před kapitoly 6 a 7 – věnující se systémům ve vybraných zemích*. Kapitola 4 *Legislativa základních škol* a 5 *Klima třídy* by následovaly dále. Velmi často se jak v teoretické části, tak v praktické objevuje stylistická neobratnost, nejasnosti, překlepy (př. s. 8 – „*u povolených dětí*“, s. 10 – „*...bezproblémové přijetí cizince, v našem případě postiženého, svými spolužáky...*“, s. 28 – „*klasifikace jedinců je ojedinelá a jedinečná*“, s. 30 – „*Aby cizinci lépe zvládali...*“, s. 49 – „*že by slovům ostatní děti smály*“, s. 49 – malé písmeno za tečkou), nejednotnost v citacích (jednou dva autoři s pomlčkou, jednou se středníkem) a objevují se i chyby v Přílohách. Stejně jako v teoretické části, tak i v praktické se objevují chyby v interpunkci (s. 28, 46, 52, 53, 59...) Podkapitolu 1.1 *Integrace ve školském prostředí* považují za bezpředmětnou a bylo by možné ji propojit s předchozím textem. Naopak velmi kladně hodnotím podkapitolu 1.2.1 *Modely integrace podle Barši* a vzhledem k uvedení podkapitoly 1.2.2 *Modely integrace podle Vítkové* považují za velmi důležité, že je zmíněn na konci předchozí kapitoly důvod této volby (když se tento model vztahuje k integraci zdravotně postižených). Podkapitola 2.2 *Počet cizinců na českém území v minulosti a dnes* dokládá, že studentka pracovala s aktuálními zdroji. V kapitole 4 *Legislativa základních škol* se objevují chyby v parafrázování (s. 21 „*Národní program rozvoje*“, s. 22 – „*školský zákon*“ = jedná se o Školský zákon), v kapitole se objevují i témata, která se k legislativě neváží (atmosféra a charakter třídy; kam žáka zařadit). Kapitola 5 *Klima třídy* nabízí větší možnost propojení s integrací, přesto v některých momentech souvislosti zcela chybí. V podkapitole

5.4 jsou nadbytečné informace, které nejsou opět dány do souvislosti s tématem. V prvním odstavci kapitoly 6 Systém školství v České republice diplomantka zmiňuje „každý rok mění koncepci školství a jeho organizace“, bylo by dobré v rámci obhajoby vysvětlit, co tím bylo myšleno. V podkapitole 6.1 je zmíněno předškolní vzdělávání. Vzhledem k obsahu praktické části tuto kapitolu považuji za vhodnou ji uvést, není však opět dána v rámci teoretické části do souvislosti s tématem.

Praktická část přináší výsledky kvalitativního šetření, jež jsou prezentovány jako případové studie týkající se pěti integrovaných dětí ze zahraničí. Ač se jedná o pět případových studií, byl uskutečněn vždy rozhovor s pedagogem, s rodiči, s dítětem a též bylo provedeno pozorování. Celkem bylo tedy provedeno 15 rozhovorů a 3 pozorování (dvě rodiny s uskutečněním pozorování nesouhlasily). Velmi oceňuji, že se podařilo realizovat šetření v těchto rodinách (i sama diplomantka upozorňuje na to, že to nebylo jednoduché). Výsledky jsou prezentovány přehledně a kromě toho, že by bylo vhodné více propracovat Závěrečné shrnutí u každé případové studie, nemám zásadní připomínky. Nesrozumitelně působí na s. 40 věta: „...ale bohužel ty nebyly ochotny informace poskytnout...“ – z textu vyplývá, že děti nebyly ochotny. Na s. 47 by bylo vhodné více rozvinout otázku toho, proč má syn zakázáno chodit sám do školy. Na s. 49 se nabízí otázka, proč Mikoláš zmiňuje, že ho spolužáci nechtějí, dále se tomu diplomantka blíže nevěnuje. V rozhovorech s jednotlivými respondenty se objevují interpretace z jiných rozhovorů, což by bylo vhodnější umístit do Závěrečného shrnutí za případovou studii. V rozhovorech by bylo potřebné jít více do hloubky ohledně situace ve třídě. Diplomantka zmiňuje na s. 72, 74 problémy v souvislosti s integrací dětí ze zahraničí, ale v rámci rozhovorů a ve Výsledcích se této otázce nevěnuje, tudíž není jasné, z jakých zdrojů k těmto závěrům dochází, zda to nejsou pouze domněnky. Z přepisu rozhovorů v přílohách je patrné, že by bylo vhodnější ptát se více do hloubky a pokud jsou jednoslovné odpovědi, bylo by vhodné je návodnými otázkami rozvést.

Teoretická část je oproti praktické méně přehledná, někdy pouze okrajově dána do souvislosti. I přes výše uvedené připomínky považuji práci za zajímavou a splňující požadavky kladené na diplomovou práci.

Otázka k obhajobě: Byla v rámci rozhovorů s pedagogy zmiňována problematika integrace dětí ze zahraničí? Na základě Výsledků vypadá stav týkající se této problematiky za ideální.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **v ý b o r n ě**

podpis vedoucí diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 7. 5. 2012